

سرطان مری

رشد بیش از حد سلولهای قسمتی از مری ایجاد دو نوع سرطان می کند

* تومورهای خوش خیم

- آنها اغلب قابل خارج کردن هستند و در بیشتر موارد بعد از برداشتن عود نمی کنند.
- سلولهای یک تومور خوش خیم در بقیه نواحی بدن پخش نمی شوند.

* تومورهای بدخیم

- سلولهای یک تومور بدخیم غیر طبیعی هستند و بدون نظم و کنترل تقسیم می شوند.
- ای سلولهای سرطانی مهاجم هستند و بافت های اطراف خود را تخریب می نمایند.
- سلولهای سرطانی از تومور بدخیم کنده شده و به جریان خون و یا سیستم لنفاوی وارد شوند که به این مرحله متاستاز گفته می شود.
- متاستاز موجب پخش سرطان از تومور اولیه به تومورهای ثانویه در بقیه نواحی بدن می گردد.

تومورهای بدخیم به دودسته مهم تقسیم می گردد

کارسینوم سلولهای سنگفرشی و آدنوکارسینوما از سلولهای سنگفرشی که در مری وجود دارد، بوجود می آید و عمدتاً در قسمت فوقانی و

میانی مری ایجاد می شود. آدنوکارسینوما غالباً در بافت غده ای در قسمت تحتانی بوجود می آید درمان هر دو نوع سرطان مری تقریباً مشابه است. در صورتی که سرطان به خارج از مری انتشار یابد اغلب نخست به غدد لنفاوی می رود همچنین در مراحل بعدی می تواند به کبد، ریه ها، مغز و استخوانها گسترش یابد.

عوامل خطر ساز

سن : بیشتر مبتلایان به سرطان مری بالای 50-60 سال هستند

جنس : سرطان مری در زنان شایعتر است

استعمال دخانیات : استعمال سیگار و یا تنباکو بدون دود کردن از مهمترین عوامل خطر ساز برای ابتلا به سرطان مری قرار دارند و در کسانی که تنباکو و الکل هر دو را مصرف می کنند خطر بسیار بیشتر می شود این دو ماده مضر اثر مخرب یکدیگر را تشدید می کنند.

مری بارت یا مری کوتاه

اگر اسید معده مرتباً بالا بزند و به مری وارد شود (رفلاکس) قسمت تحتانی مری دچار التهاب می شوند و با گذشت زمان سلولهای ملتهب شده این ناحیه می توانند شروع به تغییر کرده و شبیه سلولهای معده شوند – این وضعیت به نام مری بارت خوانده می شود.

مری بارت حالت پیش سرطانی محسوب می شود و می تواند به آدنوکارسینوما مری (تومور بدخیم) منجر شود

هر نوع التهاب مری در اثر خوردن مواد سوزاننده و مخرب زمینه ایجاد سرطان را در مری فراهم می آورد.

پیشگیری

بهترین راه پیشگیری از سرطان مری قطع (یا عدم شروع) مصرف دخانیات و الکل است

علائم و نشانه ها

بلع سخت

عدم تمایل به خوردن

کاهش وزن شدید

استفراغ خون

خشونت صدا و یا سرفه مزمن

استفراغ

درد در ناحیه گلو، کمر، پشت قفسه سینه و پایین دوشانه

تشخیص

بلع باریم

بیمار مایعی حاوی باریم می بلعد که داخل مری را می پوشاند و عکسهای رادیوگرافی از او تهیه می شود که هرگونه تغییر در شکل در مری را نشان می دهد

ازوفاگوسکوپی (اندوسکوپی)

لوله ای به نام اندوسکوپ داخل مری فرستاده می شود و پزشک در صورت مشاهده ناحیه غیر طبیعی از آن نمونه بر می دارد.

آزمایشات تشخیص گسترش سرطان

CT Scan (سی تی اسکن) برای تشخیص گسترش سرطان به

نواحی دیگر بدن

اسکن استخوان برای تشخیص گسترش سرطان به استخوانها

برونکوسکوپی برای تشخیص گسترش سرطان به ریه ها

مراحل بیماری

مرحله 1 : سرطان فقط در سلولهای سطحی مری وجود دارد

مرحله 2 : سرطان لایه های عمقی مری را درگیر کرده یا به غدد لنفاوی مجاور گسترش یافته ولی به نواحی دیگر بدن نرفته است

مرحله 3 : سرطان عمیق ترین به لایه های مری نفوذ کرده و یا در غدد لنفاوی نزدیک ناحیه مری پخش شده است

مرحله 4 : سرطان به نواحی دیگری از بدن مثل کبد، ریه ها، مغز استخوانها گردش یافته است

درمان

براساس نظر تیم پزشکی مرکب از فوق تخصص گوارش و کبد، انکولوژیست و متخصص رادیوتراپی، انتخاب می شود و عموماً یکی از موارد زیر است:

جراحی، شیمی درمانی، لیزر درمانی، اشعه درمان

در مراحل پیشرفته تنها با گذاشتن لوله های استنت در مری غذا خوردن برای بیمار راحت می شود. پس از جراحی بیمار می تواند غذا را از طریق رگها دریافت کند

برخی ممکن است به لوله تغذیه کننده احتیاج پیدا کنند (لوله پلاستیکی و قابل انعطاف که از طریق بینی یا دهان به معده می رود) تا زمانی که خود بیمار قادر به خوردن شود.

عوارض جانبی درمان

اشتهای کم، تهوع و استفراغ، دهان خشک و یا زخم های دهانی است که مشکلات دیگری در راه خوردن این بیماران بوجود می آورد و حتی طعم غذاها را در ذائقه آنها تغییر دهد

تغذیه و مراقبت

تغذیه خوب، دریافت کالری و پروتئین کافی برای کنترل کاهش وزن و نگهداشتن قوای بدن

بیمار را تشویق کنید با وجود عدم تمایل به خوردن، مواد مغذی مصرف کند

بیماران مبتلا به سرطان باید تشویق شوند که غذای خود را در وعده ها و میان وعده های متعدد در طول روز میل کنند

از وعده های مفصل و با حجم زیاد بپرهیزید هنگامی که بلع دشوار است بسیاری بیماران کماکان می توانند غذای نرم و آبکی را تحمل کنند

پودینگ، بستنی و سوپ هم مغذی و هم به راحتی قابل بلعند

شناسنامه پمفلت آموزشی	
موضوع	راهنمای بیمار خودمراقبتی در سرطان مری
تهیه کننده	مریم خانمحمدی
تأیید کنندگان علمی	دکتر فیروزفر
سمت	جراح عمومی
تاریخ تهیه	1402
کد پمفلت و تاریخ بازنگری	1402 Pe-CAN-20

منابع: برونر و سودارت 2019

مرکز آموزشی درمانی امین

راهنمای بیمار

خودمراقبتی در سرطان مری

جهت استفاده از مطالب آموزشی به سایت بیمارستان مراجعه نمایید.

www.amin.mui.ac.ir